

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΗΜΕΡΑΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΚΑΙ ΤΟ “ΒΡΑΒΕΙΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΑΛΙΚΗ ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ”

ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΜΑΤΣΑ

της Ξανθής Πετρινώτη

Απόψε εορτάζουμε την επέτειο της καθιέρωσης της Διεθνούς Ημέρας της Γυναίκας. Ο εορτασμός γίνεται ετηροχρονισμένα (18.3.2004), καθώς η φετινή 8η Μαρτίου συνέπεσε με την επομένη των βουλευτικών εκλογών, ημέρα κατά την οποία το εκλογικό αποτέλεσμα κυριαρχεί στην επικαιρότητα αλλά και στις σκέψεις και στα συναισθήματα των πολιτών.

Στο χαιρετισμό αυτό που κάνω ως Πρόεδρος του Συνδέσμου, πριν δώσω το λόγο στην Αντιπρόεδρό μας, κ. Παναρέτου, η οποία θα συντονίσει τη συζήτηση που θα ακολουθήσει, θέλω να αναφερθώ σε τρία σημεία.

Η ιστορία της Διεθνούς Ημέρας της Γυναίκας

Το πρώτο αφορά την ιστορική αναδρομή της καθιέρωσης της Διεθνούς Ημέρας της Γυναίκας, η οποία δεν μας χαρίστηκε ούτε ήταν έμπνευση κάποιου, για να τιμήσει την προσφορά των γυναικών. Ήταν μια διεκδίκηση των ίδιων των γυναικών στις αρχές του 20ού αιώνα.

Στην αλλαγή του 19ου προς τον 20ό αιώνα η βιομηχανική ανάπτυξη απαίτησε την είσοδο όλο και περισσότερων γυναικών στην αμειβόμενη εργασία. Οι όροι εργασίας ήταν τέτοιοι, που οδηγούσαν τις εργάτριες στην φτώχεια και στην εξαθλίωση. Οι άντρες εργάτες συσπειρώνονταν σε εργατικά συνδικάτα, για να αξιώσουν καλύτερες αμοιβές και λιγότερες ώρες εργασίας. Αλλά ο κατά φύλα διαχωρισμός στην απασχόληση και η συγκέντρωση των γυναικών σε ορισμένους μόνο κλάδους, όπως στην κλωστοϋφαντουργία, στο ένδυμα, στην επεξεργασία του καπνού, και βέβαια, στο υπηρετικό προσωπικό, καθυστέρησε τον συνδικαλισμό τους.

Η αρχή έγινε στις Ηνωμένες Πολιτείες, όταν το 1903 ιδρύθηκε ο Σύνδεσμος των Γυναικείων Συνδικάτων. Ο πρώτος εορτασμός της Ημέρας των Γυναικών έλαβε χώρα την τελευταία Κυριακή του Φεβρουαρίου του 1908 στις ΗΠΑ, όπου οι ομιλήτριες, σε μεγάλες συγκεντρώσεις εργατριών διεκδίκησαν τόσο εργασιακά δικαιώματα όσο και το δικαίωμα της ψήφου.

Την επόμενη χρονιά, το 1909, σημειώθηκε μια απεργία 20.000-30.000 εργατριών –ράφτρες οι περισσότερες– η οποία διήρκεσε 13 εβδομάδες. Ο Σύνδεσμος Γυναικείων Συνδικάτων παρέσχε καθοδήγηση, νομικές συμβουλές και χρήματα, για την πληρωμή εγγυήσεων για τις εργάτριες που είχαν συλληφθεί.

Στον απόηχο αυτής της πρωτοφανούς κινητοποίησης και επειδή η επικοινωνία μεταξύ των Αμερικανίδων και των Ευρωπαίων συνδικαλιστριών ήταν συνεχής, στη 2η Διεθνή Διάσκεψη των Σοσιαλιστριών Γυναικών, που έγινε το 1910 στην Κοπεγχάγη, οι Γερμανίδες σοσιαλίστριες, με πρωτοπόρο την Clara Zetkin, κατέθεσαν πρόταση να γιορτάζεται κάθε χρόνο διεθνώς η Ημέρα της Γυναίκας, ημέρα κατά

την οποία θα δημοσιοποιούνταν τα εκάστοτε αιτήματα των γυναικών. Οι 100 γυναίκες σύνεδροι, εκπρόσωποι 17 χωρών, ψήφισαν ομόφωνα την πρόταση της Zetkin.

Ο εορτασμός της πρώτης Διεθνούς Ημέρας της Γυναίκας πραγματοποιήθηκε στις 19 Μαρτίου του 1911 στη Γερμανία, Αυστρία, Δανία και κάποιες ακόμα ευρωπαϊκές χώρες. Η 19η Μαρτίου επελέγη από τις Γερμανίδες, διότι κατά την 19 Μαρτίου του 1848 ο Πρώσος βασιλιάς, αντιμέτωπος με την εξέγερση των υπηκόων του, υποσχέθηκε πολιτικά δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος της ψήφου για τις γυναίκες, υποσχέσεις που όμως δεν τήρησε.

Έκτοτε υπήρξαν περισσότεροι ή λιγότεροι εντυπωσιακοί εορτασμοί της Διεθνούς Ημέρας της Γυναίκας. Στην πρώτη κατηγορία συγκαταλέγεται και ο εορτασμός, τον Μάρτιο του 1917, στην Αγία Πετρούπολη, που ήταν ουσιαστικά πρόδρομος της Οκτωβριανής Επανάστασης του ίδιου έτους, καθώς δεκάδες χιλιάδες γυναίκες, απηυδισμένες από τις άθλιες συνθήκες διαβίωσης και της μακροχρόνιας στερήσεις του Παγκόσμιου Πολέμου ξεχύθηκαν στους δρόμους για να διαμαρτυρηθούν κατά τον εορτασμό της Ημέρας της Γυναίκας, αψηφώντας τις αντίθετες οδηγίες της κομμουνιστικής καθοδήγησης.

Στην 50ή επέτειο της ΔΗΓ, το 1960, σε διάσκεψη που πραγματοποιήθηκε στην Κοπεγχάγη και στην οποία έλαβαν μέρος 729 γυναίκες από 73 χώρες, αποφασίστηκε η υιοθέτηση μια ενιαίας “πλατφόρμας” για τη διεκδίκηση οικονομικών, πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων για τις γυναίκες. Κατά τη διάρκεια αυτής της δεκαετίας ξεκίνησε και η τελευταία, σύγχρονη, φάση του γυναικείου κινήματος.

Κατά τη διάρκεια του Διεθνούς Έτους της Γυναίκας, που είχε κηρύξει το 1975 ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, υιοθετείται πλέον επίσημα η Διεθνής Ημέρα της Γυναίκας και καθιερώνεται ο εορτασμός της την 8η Μαρτίου κάθε έτους.

Ο εορτασμός της Διεθνούς Ημέρας της Γυναίκας από το Σύνδεσμο

Το δεύτερο σημείο που ήθελα να αναφέρω αφορά το περιεχόμενο που δίνει σε κάθε χώρα και η κάθε οργάνωση σ’ αυτήν την ημέρα. Το περιεχόμενο απηχεί την κρίση κάθε οργάνωσης για το ποια ζητήματα χρήζουν προσοχής και προβολής, ώστε να στρέψει τα φώτα της δημοσιότητας πάνω τους. Η κρίση αυτή δεν μπορεί παρά να αντανακλά και τη φάση ωριμότητας στην οποία βρίσκεται το γυναικείο κίνημα σε κάθε χώρα. Στην περίπτωση της Ελλάδας και στην περίπτωση του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, μιας οργάνωσης που μετρά 84 χρόνια ζωής, κρίνουμε ότι σ’ αυτήν την επέτειο πρέπει να δοθεί ένα ιδιαίτερο περιεχόμενο: αυτό του εορτασμού της συμβολής των γυναικών στα κοινωνικά δρώμενα.

Εδώ και 10 χρόνια, κάθε 8 Μαρτίου ο Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα της Γυναίκας επιβραβεύει μια γυναικεία προσωπικότητα η οποία με την προσφορά της προωθεί τις αξίες της κοινωνικής αλληλεγγύης. Εφέτος, το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου υιοθέτησε ομοφώνως την πρόταση της Αντιπροέδρου μας της κ. Παναρέτου να δοθεί το Βραβείο Γυναικείας Κοινωνικής Προσφοράς του 2004 στην κ. Κατερίνα Μάτσα, ψυχίατρο, Επιστημονική Υπεύθυνη της Μονάδας Απεξάρτησης 18 ΑΝΩ του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής, για την εξαιρετική δουλειά που έχει κάνει στη θεραπευτική κοινότητα "18 Άνω" και στην απεξάρτηση τοξικομανών.

Από φέτος βραβείο Αλίκη Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου

Το τρίτο σημείο στο οποίο ήθελα να αναφερθώ είναι ότι από εφέτος το βραβείο αυτό ονομάζεται **«Βραβείο Γυναικείας Κοινωνικής Προσφοράς, Αλίκη Γιωτοπούλου-Μαραγκοπούλου»**, προς τιμήν της επί 50 χρόνια

μέλους του Δ.Σ., και απ' αυτά 30 χρόνια Προέδρου του Συνδέσμου, η οποία αποχώρησε από την προεδρία το 2003. Η Αλίκη Μαραγκοπούλου σφράγισε με την παρουσία της το φεμινιστικό κίνημα στη χώρα μας, ιδιαίτερα κατά την περίοδο της μεταπολίτευσης. Η μακρά, συνεπής και αποτελεσματική ενασχόληση της με τα δικαιώματα των Ελληνίδων και τη θεσμική θωράκιση αυτών των δικαιωμάτων, αποτελεί κορυφαίο πρότυπο κοινωνικής συμπεριφοράς και προσφοράς. Όλες εμείς που ζήσαμε από κοντά τους αγώνες της Αλίκης Μαραγκοπούλου θεωρούμε την πράξη της ονομασίας αυτού του βραβείου ελάχιστη ανταπόδοση για όσα διδαχθήκαμε από αυτήν. Συναισθανόμαστε, παράλληλα, το βάρος της ευθύνης το βραβείο αυτό, που πλέον φέρει το όνομα της, να απονέμεται σε γυναίκες σοβαρές και άξιες, που με τη δραστηριότητά τους αποδεικνύουν ότι ασπάζονται τις αξίες της ανεξάρτητης γνώμης, της μεθοδικής εργατικότητας, της αφοσίωσης στο σκοπό, και που το έργο τους κάνει καλύτερη τη ζωή των συνανθρώπων τους.